

ΚΕΙΜΕΝΟ 1°

Πολλήν μοι ἀπορίαν παρέχει ὁ ἀγὼν οὕτοσί, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅταν ἐνθυμηθῶ ὅτι, ἐὰν ἐγὼ μὲν μὴν νῦν εὖ εἶπω, οὐ μόνον ἐγὼ ἀλλὰ καὶ ὁ πατήρ δόξει ἄδικος εἶναι καὶ τῶν ὄντων ἀπάντων στερήσομαι· ἀνάγκη οὖν, εἰ καὶ μὴ δεινὸς πρὸς ταῦτα πέφυκα, βοηθεῖν τῷ πατρὶ καὶ ἑμαυτῷ οὕτως ὅπως ἂν δύνωμαι. Τὴν μὲν οὖν παρασεκυὴν καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν ὁρᾶτε, καὶ οὐδὲν δεῖ περὶ τούτων λέγειν· τὴν δ' ἐμὴν ἀπειρίαν πάντες ἴσασι, ὅσοι ἐμὲ γινώσκουσιν. Αἰτήσομαι οὖν ὑμᾶς δίκαια καὶ ῥάδια χαρίσασθαι, ἄνευ ὀργῆς καὶ ἡμῶν ἀκοῦσαι, ὥσπερ καὶ τῶν κατηγορῶν. Ἀνάγκη γὰρ τὸν ἀπολογούμενον, κἂν ἐξίσου ἀκροᾶσθε, ἔλαττον ἔχειν. Οἱ μὲν γὰρ ἐκ πολλοῦ χρόνου ἐπιβουλεύοντες, αὐτοὶ ἄνευ κινδύνων ὄντες, τὴν κατηγορίαν ἐποιήσαντο, ἡμεῖς δὲ ἀγωνιζόμεθα μετὰ δέους καὶ διαβολῆς καὶ κινδύνου <τοῦ> μεγίστου. Εἰκὸς οὖν ὑμᾶς εὐνοίαν πλείω ἔχειν τοῖς ἀπολογουμένοις.

ΛΥΣΙΑΣ, ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ 1-3

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ:

δίκαια καὶ ῥάδια χαρίζομαι: κάνω μια δίκαιη και εύκολη παραχώρηση, **ἐπιβουλεύω:** σχεδιάζω το κακό, **ἀγωνίζομαι:** (εδώ και σε δικανικά κείμενα γενικῶς) δίνω δικαστικό αγώνα

ΑΠΟΔΟΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Με προβληματίζει πολύ αυτή εδώ η δίκη, ἄνδρες δικαστές, ὅταν σκεφτῶ ὅτι, ἀν ἐγὼ τώρα δὲν ἀγορεύσω καλά, ὄχι μόνο ἐγὼ ἀλλὰ κι ὁ πατέρας μου θα φανεῖ ὅτι εἶναι ἄδικος καὶ θα στερηθῶ ὅλη τὴν περιουσία μου. Γιατί εἶναι ἀνάγκη, ἀν καὶ δὲν εἶμαι ἀπὸ τὴ φύση μου καλὸς σ' αὐτά, νὰ βοηθῆσω τὸν πατέρα μου καὶ τὸν ἴδιο μου τὸν εαυτό, ἔτσι ὅπως μπορῶ. Τὴν προετοιμασία, βέβαια, καὶ τὸν ζήλο τῶν ἐχθρῶν μου τὰ βλέπετε καὶ δὲν χρειάζεται νὰ λέω κάτι γι' αὐτά. Τὴ δική μου ἀπειρία, ἀπὸ τὴν ἄλλη, τὴ γνωρίζουν ὅλοι ὅσοι με ξέρουν. Θα ζητήσω λοιπὸν ἀπὸ εσᾶς νὰ μου κάνετε μια δίκαιη καὶ ἀνώδυνη παραχώρηση καὶ νὰ μας ἀκούσετε χωρὶς ὀργή, ὅπως ἀκριβῶς καὶ τοὺς κατηγοροῦς. Γιατί κατ' ἀνάγκη ὁ ἀπολογούμενος, ἀκόμα κι ἀν τὸν ἀκούτε ἐξ ἴσου (με τοὺς κατηγοροῦς), βρίσκεται σὲ μειονεκτικότερη θέση. Αὐτοί, λοιπὸν, ἀπὸ πολὺ καιρὸ σχεδιάζοντας τὸ κακό μας, χωρὶς οἱ ἴδιοι νὰ βρίσκονται σὲ κίνδυνο, κατασκευάσαν τὴν κατηγορία, ἐνῶ ἐμεῖς ἀγωνιζόμαστε δικαστικά με φόβο καὶ συκοφαντία καὶ τὸν πιο μεγάλο κίνδυνο. Εἶναι φυσικό, λοιπὸν, εσεῖς νὰ δείχνετε περισσότερη εὐνοία σ' αὐτοὺς που ἀπολογούνται.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2°

Καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἴ τῳ δοκεῖ μεγάλη ἢ ζημία εἶναι καὶ λίαν ἰσχυρὸς ὁ νόμος, μεμνησθαι χρὴ ὅτι οὐ νομοθετήσοντες περὶ αὐτῶν ἤκετε, ἀλλὰ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους ψηφιοῦμενοι, οὐδὲ τοὺς ἀδικοῦντας ἐλεήσοντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς ὀργιοῦμενοι καὶ ὅλη τῇ πόλει βοηθήσοντες, εὖ εἰδότες ὅτι ὑπὲρ τῶν παρεληλυθότων ὀλίγους τιμωρησάμενοι πολλοὺς ποιήσετε κοσμιωτέρους ἐν τοῖς μέλλουσι κινδυνεύειν. Χρὴ δέ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὥσπερ οὗτος ἀμελήσας τῆς πόλεως τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν ἐσκέψατο, οὕτως ὑμᾶς ἀμελήσαντας τούτου τῇ πόλει τὰ βέλτιστα ψηφίσασθαι.

ΛΥΣΙΑΣ, ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΑΔΟΥ ΣΤΡΑΤΕΙΑΣ 9-11

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ:

ἰσχυρὸς νόμος: αυστηρὸς νόμος

ΑΠΟΔΟΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Και βέβαια, ἄνδρες δικαστές, ἀν σε κάποιον φαίνεται ὅτι εἶναι βαρὺ τὸ πρόστιμο καὶ πολὺ αυστηρὸς ὁ νόμος, πρέπει νὰ θυμηθεῖτε ὅτι ἔχετε ἐρθεῖ ὄχι γιὰ νὰ θεσπίσετε νόμους γι' αὐτά, ἀλλὰ γιὰ νὰ αποφασίσετε με βάση τοὺς ὑπάρχοντες νόμους, οὔτε γιὰ νὰ δείξετε ἐλεος σ' αὐτοὺς ποὺ ἀδικοῦν, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο γιὰ νὰ τοὺς δείξετε τὴν ὀργή σας καὶ γιὰ νὰ βοηθήσετε ὅλη τὴν πόλη, γνωρίζοντας ὅτι, ἀν τιμωρήσετε λίγους γι' αὐτά ποὺ ἔχουν γίνεῖ στο παρελθόν, θὰ συνεισέτε πολλοὺς ὅσον ἀφορᾷ σ' αὐτά ποὺ πρόκειται νὰ ἐμφανισθοῦν ὡς κίνδυνοι στο μέλλον. Πρέπει λοιπόν, ἄνδρες δικαστές, ὅπως αὐτός, ἀφού ἀδιαφόρησε γιὰ τὴν πόλη, σκέφτηκε τὴ δική του σωτηρία, ἔτσι κι εσεῖς, ἀφού ἀδιαφορήσετε γι' αὐτόν, νὰ πάρετε τὶς καλύτερες γιὰ τὴν πόλη μας αποφάσεις.

ΚΕΙΜΕΝΟ 3^ο

Καὶ γὰρ ἀγήρατοι μὲν αὐτῶν αἰ μνήμαι, ζηλωταὶ δὲ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων αἰ τιμαί· οἱ πενθοῦνται μὲν διὰ τὴν φύσιν ὡς θνητοί, ὑμνοῦνται δὲ ὡς ἀθάνατοι διὰ τὴν ἀρετὴν. Καὶ γὰρ τοὶ θάπτονται δημοσίᾳ, καὶ ἀγῶνες τίθενται ἐπ' αὐτοῖς ῥώμης καὶ σοφίας καὶ πλούτου, ὡς ἀξιόους ὄντας τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότας ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ τοὺς ἀθανάτους τιμᾶσθαι. Ἐγὼ μὲν οὖν αὐτοὺς καὶ μακαρίζω τοῦ θανάτου καὶ ζηλῶ, καὶ μόνοις τούτοις ἀνθρώπων οἶμαι κρεῖττον εἶναι γενέσθαι, οἵτινες, ἐπειδὴ θνητῶν σωμάτων ἔτυχον, ἀθάνατον μνήμην διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν κατέλιπον· ὁμῶς δ' ἀνάγκη τοῖς ἀρχαίοις ἔθεσι χρῆσθαι, καὶ θεραπεύοντας τὸν πατριὸν νόμον ὀλοφύρεσθαι τοὺς θαπτομένους.

ΛΥΣΙΑΣ, ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ 79-81

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ:

τοι: βέβαια, αλήθεια, πράγματι (**τοιγάρ:** λοιπόν, επομένως / **τοιγαροῦν:** γι' αυτό λοιπόν / **καὶ γὰρ τοι:** και πραγματικά), **μνήμη:** ανάμνηση, θύμηση, **ζηλωτός:** ζηλευτός, **ἀγῶνες τίθενται:** γίνονται αγώνες (**τίθεται ψήφον:** ψηφίζω, αποφασίζω, **τίθεται τὴν γνώμην:** εκφράζω γνώμη, **τίθεται τὰ ὅπλα:** παρατάσσομαι, παραδίνομαι, **τίθεται τὰς ἀσπίδας:** παραδίνομαι, **τίθεται πόλεμον:** καταπαύω πόλεμο, **τίθεται νόμον:** θεσπίζω νόμο, **καταλείπω:** αφήνω, κληροδοτώ), **ἔθος:** ἔθιμο, συνήθεια, **ὀλοφύρομαι:** θρηνώ, **πάτριος:** πατροπαράδοτος (**πατρῶος:** πατρικός)

ΑΠΟΔΟΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Γιατί, βέβαια, οι μνήμες τους είναι αγέραστες και οι τιμές τους ζηλευτές από όλους τους ανθρώπους. Αυτοί πενθούνται από τη μια ως θνητοί λόγω της φύσης τους, υμνοῦνται από την άλλη ως ἀθάνατοι λόγω της αρετής τους. Και βέβαια θάβονται με δημοσία δαπάνη και διοργανώνονται προς τιμήν τους αγώνες δύναμης και σοφίας και πλούτου, γιατί κρίνεται ότι αυτοί που έχουν πεθάνει στον πόλεμο και οι ἀθάνατοι πρέπει να τιμώνται με τις ίδιες τιμές. Εγώ λοιπόν αυτούς τους καλοτυχίζω για τον θάνατό τους και τους ζηλεύω, και θεωρώ ότι είναι καλύτερο από τους ανθρώπους να γεννιούνται μόνο αυτοί, οι οποίοι, επειδή ἔτυχαν θνητά σώματα, ἄφησαν ἀθάνατη τη μνήμη τους με την αρετή τους. Ὅμως εἶναι ἀνάγκη να ακολουθούμε τα αρχαία ἔθιμα και υπηρετώντας τον πατροπαράδοτο νόμο να θρηνοῦμε για αυτούς που θάβονται.

ΚΕΙΜΕΝΟ 4°

Εἰ γὰρ μὴ ἦν τοιοῦτος, οὐκ ἂν ἐκ πολλῶν ὀλίγα κατέλιπεν, ἐπεὶ εἰ νῦν γε ἐξαπατηθεῖητε ὑπὸ τούτων καὶ δημεύσαιθ' ἡμῶν τὴν οὐσίαν, οὐδὲ δύο τάλαντα λάβοιτ' ἄν. Ὡστε οὐ μόνον πρὸς δόξαν ἀλλὰ καὶ εἰς χρημάτων λόγον λυσιτελεῖ μᾶλλον ὑμῖν ἀποψηφίσασθαι· πολὺ γὰρ πλείω ὠφεληθήσεσθ', ἐὰν ἡμεῖς ἔχωμεν. Σκοπεῖτε δὲ ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, ὅσα φαίνεται ἀνηλωμένα εἰς τὴν πόλιν· καὶ νῦν ἀπὸ τῶν ὑπολοίπων τριηραρχῶ μὲν ἐγώ, τριηραρχῶν δὲ ὁ πατὴρ ἀπέθανεν, πειράσομαι δ', ὥσπερ καὶ ἐκείνον ἐώρων, ὀλίγα κατὰ μικρὸν παρασκευάσασθαι εἰς τὰς κοινὰς ὠφελείας ὥστε τῷ γ' ἔργῳ πάλαι <τῆς πόλεως> ταῦτ' ἐστὶ, καὶ οὐκ ἐγὼ ἀφηρημένος ἀδικεῖσθαι οἰήσομαι, ὑμῖν δὲ πλείους αἰ ὠφέλεια ἢ εἰ δημεύσαιτε. Δέομαι οὖν ὑμῶν, ὧ ἄνδρες δικασταί, καὶ τούτων καὶ τῶν ἄλλων μεμνημένους ἀπάντων τῶν εἰρημένων βοηθεῖν ἡμῖν καὶ μὴ περιυδεῖν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀναιρεθέντας. Καὶ ταῦτα ποιοῦντες τὰ τε δίκαια ψηφιεῖσθε καὶ ὑμῖν αὐτοῖς τὰ συμφέροντα.

ΛΥΣΙΑΣ, ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ, 61-64

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ:

οὐσία: περιουσία, **πρὸς δόξαν:** για την υπόληψή σας, **εἰς λόγον χρημάτων:** για λόγους χρημάτων, **λυσιτελεῖ (απρόσωπο):** συμφέρει, **ἀποψηφίζομαι:** αθώνω με την ψήφο μου, **τριηραρχῶ:** εἶμαι τριήραρχος, **αναλαμβάνω** τη λειτουργία της τριηραρχίας, **κατὰ μικρὸν:** σιγά-σιγά, **τῷ γ' ἔργῳ:** στην πραγματικότητα, **περιορῶ τινά + κτγ. μτχ:** αφήνω κάποιον να πάθει (ή να κάνει) κάτι, **ἀναιρῶ:** αφανίζω, καταστρέφω

ΑΠΟΔΟΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Αν δεν ήταν τέτοιας ποιότητας άνθρωπος, δεν θα άφηνε λίγα από τα πολλά (που είχε), γιατί, αν τώρα εξαπατηθείτε από αυτούς και μας δημεύσετε την περιουσία, ούτε δυο τάλαντα δεν θα παίρνατε. Ωστε όχι μόνο για την υπόληψή σας, αλλά και για λόγους χρημάτων σας συμφέρει να βγάλετε αθωωτική απόφαση. Γιατί θα ωφεληθείτε πολύ περισσότερο αν εμείς έχουμε (χρήματα). Και εξετάστε κι από το παρελθόν πόσα τεκμηριώνεται ότι έχουν καταναλωθεί (από εμάς) για την πόλη. Και τώρα από αυτά που έχουν μείνει εγώ είμαι τριήραρχος και ο πατέρας μου πέθανε ενόσω ήταν τριήραρχος, και θα προσπαθήσω, όπως έβλεπα κι εκείνον, να μαζέψω λίγα σιγά-σιγά για το κοινό καλό, ώστε στην πράξη από παλιά αυτά ανήκουν στην πόλη. Κι εγώ δεν θα θεωρώ ότι έχω αδικηθεί, άνδρες δικαστές, και για σας θα είναι περισσότερο τα κέρδη παρά αν μας δημεύσετε την περιουσία. Σας παρακαλώ λοιπόν, άνδρες δικαστές, αφού φέρετε στο νου σας και αυτά και όλα ανεξαιρέτως τα άλλα που έχουν ειπωθεί, να μας βοηθήσετε και να μην μας κοιτάτε με απάθεια να καταστρεφόμαστε από τους εχθρούς μας. Κι αν κάνετε αυτά, και τα δίκαια θα αποφασίσετε και αυτά που σας συμφέρουν.

ΚΕΙΜΕΝΟ 5°

Ὅσοι δ' ἐκ Πειραιῶς ἐστε, πρῶτον μὲν τῶν ὄπλων ἀναμνήσθητε, ὅτι πολλὰς μάχας ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ μαχεσάμενοι οὐχ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀλλ' ὑπὸ τούτων εἰρήνης οὔσης ἀφηρέθητε τὰ ὄπλα, ἔπειθ' ὅτι ἐξεκηρύχθητε μὲν ἐκ τῆς πόλεως, ἦν ὑμῖν οἱ πατέρες παρέδωσαν, φεύγοντας δὲ ὑμᾶς ἐκ τῶν πόλεων ἐξητοῦντο. Ἄνθ' ὧν ὀργίσθητε μὲν ὥσπερ ὅτ' ἐφεύγετε, ἀναμνήσθητε δὲ καὶ τῶν ἄλλων κακῶν ἃ πεπόνθατε ὑπ' αὐτῶν, οἱ τοὺς μὲν ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοὺς δὲ ἐκ τῶν ἱερῶν συναρπάζοντες βιαίως ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ ἀπὸ τέκνων καὶ γονέων καὶ γυναικῶν ἀφέλκοντες φονέας αὐτῶν ἠνάγκασαν γενέσθαι καὶ οὐδὲ ταφῆς τῆς νομιζομένης εἶασαν τυχεῖν, ἡγούμενοι τὴν αὐτῶν ἀρχὴν βεβαιοτέραν εἶναι τῆς παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίας. Ὅσοι δὲ τὸν θάνατον διέφυγον, πολλαχοῦ κινδυνεύσαντες καὶ εἰς πολλὰς πόλεις πλανηθέντες ἐνδεεῖς ὄντες τῶν ἐπιτηδείων, ἦλθετε εἰς τὸν Πειραιᾶ.

ΛΥΣΙΑΣ, ΚΑΤΑ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ, 95-97

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ:

οἱ ἐκ Πειραιῶς: οἱ δημοκρατικοί, ἡ ἀλλοτρία: ἡ ξένη χώρα, γη, ἐκκηρύττομαι ἐκ τῆς πόλεως: κηρύσσομαι ἐκπτώτος ἀπὸ τὴν πόλη, ἐξορίζομαι, φεύγω: εἶμαι ἐξόριστος, ἐξαιτούμαι: ζητῶ τὴν ἐκδοσὴ κάποιου, ἐνδεής τινος εἶμι: μου λείπει κάτι

ΑΠΟΔΟΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Ὅσοι εἰστε ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ (δημοκρατικοί), πρῶτα θυμηθεῖτε τὰ (σχετικά με τὰ) ὄπλα, ὅτι δηλαδή, ἀν καὶ δώσατε πολλὰς μάχες σὲ ξένη χώρα, σὰς ἀφαιρέθησαν ὄχι ἀπὸ τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ ἀπ' αὐτοὺς, ἐνῶ ἐπικρατοῦσε εἰρήνη, καὶ ἔπειτα ὅτι κηρυχθήκατε ἐκπτώτοι ἀπὸ τὴν πόλη τὴν ὁποία οἱ πατέρες σὰς σὰς παρέδωσαν, καὶ ὅτι, ὅσο ἤσασταν ἐξόριστοι, ζητούσαν ἀπὸ τὴν πόλεις τὴν ἐκδοσὴ σὰς. Γί' αὐτὰ καὶ νὰ ὀργιστεῖτε, ὅπως ἀκριβῶς ὅταν ἤσασταν ἐξόριστοι, καὶ νὰ θυμηθεῖτε καὶ τὴν ἄλλες συμφορὰς ποὺ πάθατε ἀπ' αὐτοὺς, οἱ ὁποῖοι ἀρπάζοντάς ἄλλους, ὅλους μαζί, ἀπὸ τὴν ἀγορὰ καὶ ἄλλους ἀπὸ τὰ ἱερά, τοὺς σκότωναν με βίαιον τρόπο, καὶ ἄλλους, τραβώντας τοὺς μακριὰ ἀπὸ τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς γονεῖς καὶ τὴν γυναῖκες τοὺς, τοὺς ἀνάγκασαν νὰ αυτοκτονήσουν καὶ δὲν τοὺς ἀφήσαν οὔτε νὰ κηδεύουν με τὸν παραδεδομένο τρόπο, ἐπειδὴ θεωρούσαν ὅτι ἡ δικὴ τοὺς ἐξουσία ἦταν πλεονεκτήματα ἀπὸ τὴν τιμωρία ἀπ' τοὺς θεοὺς. Καὶ ὅσοι διαφύγατε τὸν θάνατον, ἀφού κινδυνεύσατε σὲ πολλὰ μέρη καὶ περιπλανηθήκατε σὲ πολλὰς πόλεις, χωρὶς νὰ ἔχετε τὰ ἀπαραίτητα πρὸς τὸ ζῆν, ἦρθατε στὸν Πειραιᾶ.

ΚΕΙΜΕΝΟ 6°

Και μὲν δὴ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡγοῦμαι δικάζειν ὑμᾶς οὐ μόνον τῶν ἑξαμαρτανόντων ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ἀκοσμοῦντων σωφρονεστέρους ποιῆτε. Ἐὰν μὲν τοίνυν τοὺς ἀγνώτας κολάζητε, οὐδεὶς ἔσται τῶν ἄλλων βελτίων· οὐδεὶς γὰρ εἴσεται ταῦτα ὑφ' ὑμῶν καταψηφισθέντα· ἐὰν δὲ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἑξαμαρτανόντων τιμωρῆσθε, πάντες πεύσονται, ὥστε τούτῳ παραδείγματι χρώμενοι βελτίους ἔσονται οἱ πολῖται. Ἐὰν τοίνυν τούτου καταψηφίσθητε, οὐ μόνον οἱ ἐν τῇ πόλει εἴσονται, ἀλλὰ καὶ οἱ σύμμαχοι αἰσθήσονται καὶ οἱ πολέμιοι πεύσονται, καὶ ἡγήσονται πολὺ πλείονος ἀξίαν εἶναι τὴν πόλιν, ἐὰν ὀρθῶσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀμαρτημάτων μάλισθ' ὑμᾶς ὀργιζομένους καὶ μηδεμιᾶς συγγνώμης τοὺς ἀκοσμοῦντας ἐν τῷ πολέμῳ τυγχάνοντας.

ΛΥΣΙΑΣ, ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ, Α 140, 12-13

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ:

τιμωρῶ: τιμωρῶ για να εκδικηθῶ ἄλλον, **τιμωροῦμαι:** τιμωρῶ για προσωπική εκδίκηση, **κολάζω:** τιμωρῶ για παραδειγματισμό, **πεύσομαι:** ΜΕΛ του πυνθάνομαι (ρωτῶ να μάθω, πληροφοροῦμαι), **εἴσομαι (καὶ εἰδήσομαι):** ΜΕΛ του οἶδα, **οἱ ἀκοσμοῦντες:** οἱ ἀπειθαρχοῦντες

ΑΠΟΔΟΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Και βέβαια, ἄνδρες δικαστές, θεωρῶ ὅτι εσεῖς δικάζετε ὄχι μόνο γι' αὐτοὺς που παρανομοῦν, ἀλλὰ για να κάνετε καὶ τοὺς υπόλοιπους ἀπὸ τοὺς ἀπειθαρχοῦντες πιο συνετοὺς. Ἐὰν ὅμως τιμωρεῖτε τοὺς ἀσημους, κανεὶς ἀπ' τοὺς ἄλλους δεν θα βελτιωθεῖ. Γιατί κανεὶς δεν θα μάθει τις καταδικαστικές ἀποφάσεις που βγήκαν ἀπὸ εσάς. Ἐὰν ὅμως τιμωρεῖτε τοὺς πιο διάσημους ἀπὸ τοὺς παρανόμους, ὅλοι θα το μάθουν, ὥστε, ἔχοντας αὐτὸ παράδειγμα, θα γίνονται καλύτεροι οἱ πολῖτες. Ἐὰν λοιπὸν τον καταδικάσετε αὐτόν, ὄχι μόνο θα το μάθουν ὅσοι εἶναι στην πόλη, ἀλλὰ θα το καταλάβουν καὶ οἱ σύμμαχοι καὶ οἱ ἐχθροὶ θα το πληροφορηθοῦν, καὶ θα θεωροῦν ὅτι ἡ πόλη ἀξίζει πολὺ περισσότερο, ἀν βλέπουν εσάς να ὀργίζεστε κυρίως με αὐτὰ ἀπὸ τα ἀμαρτήματα καὶ αὐτοὺς που διαπράττουν ἀδίκημα σε καιρὸ πολέμου να μην συγχωροῦνται ἐπ' οὐδενί.

ΚΕΙΜΕΝΟ 7^ο

Οἶμαι δὴ πάντας ἂν ὁμολογῆσαι τοὺς νόμους πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους εἶναι τῷ βίῳ τῷ τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἢ μὲν τούτων χρησὶς τοῦτ' ὠφελεῖν μόνον πέφυκεν, τὰ κατὰ τὴν πόλιν καὶ τὰ συμβόλαια τὰ γινόμενα πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ τοῖς λόγοις πείθοισθε τοῖς ἑμοῖς, ὅλην τὴν Ἑλλάδα καλῶς ἂν διοικοῖτε καὶ δικαίως καὶ τῇ πόλει συμφερόντως. Χρὴ δὲ τοὺς νοῦν ἔχοντας περὶ ἀμφοτέρωθεν μὲν ταῦτα σπουδάζειν, αὐτῶν δὲ τούτων τὸ μείζον καὶ τὸ πλείονος ἄξιον προτιμᾶν, ἔπειτα κάκεῖνο γινώσκειν, ὅτι νόμους μὲν θεῖναι μυριοὶ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἱκανοὶ γεγονῶσιν, εἰπεῖν δὲ περὶ τῶν συμφερόντων ἀξίως τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἂν πολλοὶ δυνηθεῖεν.

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ, ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ, 79-81

ΑΠΟΔΟΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Θεωρῶ ὅτι ὅλοι θα συμφωνοῦσαν ὅτι οἱ νόμοι εἶναι αἰτίοι τῶν περισσότερων καὶ πιο σημαντικῶν ἀγαθῶν στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ ἡ χρῆση μας προορίζεται ἀπὸ τὴ φύση μας νὰ ὠφελεῖ μόνον αὐτό: μας υποθέσεις μας πόλης καὶ τὰ συμβόλαια ποὺ γίνονται μετὰξὺ μας. Ἀν λοιπὸν πιστεύετε στὰ λόγια μου, ὅλη τὴν Ἑλλάδα θα μπορέσετε νὰ διοικεῖτε σωστὰ καὶ δίκαια καὶ με τρόπο ποὺ συμφέρει τὴν πόλη. Πρέπει αὐτοὶ ποὺ ἔχουν μυαλό νὰ ασχολοῦνται καὶ με τὰ δύο αὐτά, ἀλλὰ ἀπ' αὐτά νὰ προτιμῶν τὸ πιο σημαντικό καὶ τὸ πιο ἄξιο, καὶ ἔπειτα νὰ γνωρίζουν καὶ ἐκεῖνο: ὅτι πολλοὶ καὶ ἀπὸ μας υπόλοιπους Ἕλληνες καὶ ἀπὸ μας βαρβάρους ἔχουν ἀποδειχθεῖ ἱκανοὶ νὰ θεσπίσουν νόμους, ἀλλὰ δὲν θα μπορούσαν πολλοὶ νὰ μιλήσουν γι' αὐτά ποὺ μας συμφέρουν με τρόπο ποὺ νὰ ἀξίζει στὴν πόλη καὶ τὴν Ἑλλάδα.

ΚΕΙΜΕΝΟ 8^ο

Προσῆκειν δὲ ἔγωγε νομίζω, ὅταν μὲν νομοθετῶμεν, τοῦθ' ἡμᾶς σκοπεῖν ὅπως καλῶς ἔχοντας καὶ συμφέροντας νόμους τῇ πολιτείᾳ θησόμεθα, ἐπειδὴν δὲ νομοθετήσωμεν, τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις πείθεσθαι, τοὺς δὲ μὴ πειθομένους κολάζειν, εἰ δεῖ τὰ τῆς πόλεως καλῶς ἔχειν. Σκέψασθε γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅσην πρόνοιαν περὶ σωφροσύνης ἐποιήσατο ὁ Σόλων ἐκεῖνος, ὁ παλαιὸς νομοθέτης, καὶ ὁ Δράκων καὶ οἱ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους νομοθέται. Πρῶτον μὲν γὰρ περὶ τῆς σωφροσύνης τῶν παιδῶν τῶν ἡμετέρων ἐνομοθέτησαν, καὶ διαρρήδην ἀπέδειξαν ἅ χρῆ τὸν παῖδα τὸν ἐλεύθερον ἐπιτηδεύειν, καὶ ὡς δεῖ αὐτὸν τραφῆναι, ἔπειτα δεύτερον περὶ τῶν μειρακίων, τρίτον δ' ἐφεξῆς περὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν, οὐ μόνον περὶ τῶν ιδιωτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ῥητόρων. Καὶ τούτους τοὺς νόμους ἀναγράψαντες ὑμῖν παρακατέθεντο, καὶ ὑμᾶς αὐτῶν ἐπέστησαν φύλακας.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ, ΚΑΤΑ ΤΙΜΑΡΧΟΥ, 6-8

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ:

διαρρήδην: σαφῶς, **ἐπιτηδεύω τί:** ασχολούμαι με κάτι, **μειράκιον:** ἐφηβος, **ἐφεξῆς:** στη σειρά, **ἐπειτα,** **ἀναγράφω:** χαράζω, γράφω πάνω σε πλάκα, **παρακατατίθεμαί τινι:** εμπιστεύομαι σε κάποιον για φύλαξη, αφήνω παρακαταθήκη

ΑΠΟΔΟΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Εγώ τουλάχιστον νομίζω ότι, όταν νομοθετούμε, αρμόζει να εξετάζουμε αυτό: πώς δηλαδή θα θεσπίσουμε νόμους που να είναι καλοί και συμφέροντες για το πολίτευμα, κι αφού νομοθετήσουμε, να υπακούμε στους θεσπισμένους νόμους και να τιμωρούμε παραδειγματικά όσους δεν υπακούν, αν πρέπει τα πράγματα στην πόλη να είναι καλά. Γιατί σκεφτείτε, Αθηναῖοι, πόση πρόνοια επέδειξε για τη σωφροσύνη ο Σόλωνας εκείνος, ο παλιός νομοθέτης, και ο Δράκοντας και οι νομοθέτες εκείνα τα χρόνια. Πρώτον δηλαδή νομοθέτησαν για τη σωφροσύνη των παιδιών μας και με σαφήνεια όρισαν αυτά με τα οποία πρέπει να ασχολείται το ελεύθερο παιδί και πώς αυτό πρέπει να ανατραφεί, ἔπειτα, δεύτερον, (νομοθέτησαν) για τους εφήβους, και τρίτον για τις άλλες ηλικίες, όχι μόνο για τους ιδιώτες, αλλά και για τους πολιτικούς. Κι αυτούς τους νόμους, αφού τους κατέγραψαν, τους αφήσαν παρακαταθήκη σ' εμάς και μας κατέστησαν φύλακές τους.

